

Ιδιωτική Ελληνική Σχολή ΦΟΡΟΥΜ
Λεωφόρος Λεμεσού 290 - Νήσου 2571,
Λευκωσία Τ.Θ. 11110, 2551 Δάλι, Λευκωσία, Κύπρος
τ: +357 22455800 • φ: +357 22455805

www.forum.ac.cy

Ημερομηνία: 19 Μαρτίου 2014
Διάρκεια: 1 ώρα

Βαθμός: .....

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΜΕΡΟΣ Β΄ - ΜΕΡΟΣ Γ΄

Όνοματεπώνυμο: .....

Διάρκεια εξέτασης: 1 ώρα

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από δυο (2) μέρη και εννιά (9) σελίδες.

Οδηγίες:

Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού (τίπεξ).

Να γράψετε μόνο με μπλε ή μαύρο μελάνι.

Η τελευταία σελίδα (9) μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρόχειρη.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΑΓΝΩΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

(20 μονάδες)

Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο κάτω κείμενο, να απαντήσετε σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις.

Θέλω Γράμματα

Σαν ο Δαμιανός τελείωσε την τρίτη τάξη του ελληνικού*, ο γέρο-Φραντζής είπε πως αρκετά γράμματα είχε μάθει και ήτανε καιρός να πιάσει δουλειά. Ο μικρός θα ήτανε δεκατριών ή δεκατεσσάρων χρονών. Μόλις άρχιζε να αποκτά μια συνείδηση κάπως καθαρή του κόσμου και τον κατείχε κιόλας το πάθος της γνώσης. Ρουφούσε αχόρταστα ό,τι έντυπο του έπεφτε στα χέρια, λαϊκά αναγνώσματα, εφημερίδες, εκκλησιαστικά βιβλία. Δεν ήξερε βέβαια τι νόημα είχαν αυτά τα άγνωστα πράγματα που τον σαγήνευαν τόσο. Ακολουθούσε αυθόρμητα την ορμή της ψυχής του, που τον έσερνε προς τα εκεί, και ονειρευότανε να γίνει μια μέρα ένας μεγάλος δάσκαλος που να κατέχει καλά, με τα δυο του χέρια, όλη τη σοφία των ανθρώπων, όλα τα βιβλία, όλα τα «γράμματα», και να μοιράζει γενναιόδωρα αυτούς τους θησαυρούς στους τριγύρω του. Η ικανότητά του να μαθαίνει ήτανε καταπληκτική κι η υπεροχή του αναγνωρισμένη σ' όλο το σχολειό από δασκάλους και μαθητές.

Μόλις πληροφορήθηκε τις προθέσεις του πατέρα του, ο μικρός έμπηξε τα κλάματα και τις φωνές. Δεν ήθελε, δεν μπορούσε να αρνηθεί τα βιβλία του και τα όνειρά του. Ζήτησε βοήθεια τριγύρω του, μα ούτε η μάνα του ούτε οι αδελφές του ήταν ικανές να καταλάβουν τον καημό του. Τον ψευτοπαρηγόρησαν λιγάκι κι ύστερα τον κορόιδεψαν και του γύρισαν τις πλάτες. Ο μικρός μαζεύτηκε σε μια γωνιά, χτυπούσε το στήθος του με τις γροθίτσες του και ούρλιαζε μες στους λυγμούς του:

— Θέλω γράμματα! Θέλω γράμματα!

Ο Παπασίδερος* τόλμησε κάποτε να ανακατωθεί.

— Το παιδί αγαπά τα γράμματα, είπε. Πρέπει να σπουδάσει αφού είναι θέλημα Θεού.

— Το γένος δεν έχει ανάγκη από πολλά γράμματα, αποκρίθηκε απότομα και ξερά ο γέρο-Φραντζής, το γένος έχει ανάγκη από παράδες. Με τους παράδες θα αρματώσουμε

καράβια και θα κάνουμε στρατό και θα ξαναπάρουμε την Πόλη και την Αγιά-Σοφιά, να γίνει το θέλημα του Θεού.

Κι ενώ ο παπάς κάτι προσπαθούσε να αντιλογηθεί, ο γέρος, βρόντησε τη γροθιά του απάνω στο τραπέζι και ξεφώνισε:

— Σώπα, παπά! Αφέντης είμαι στο σπιτικό μου και δεν έχω να δώσω λόγο μηδέ σ' εσένα μηδέ στο ντοβλέτι*.

Και με τη φωνάρα του ο Δαμιανός τρόμαξε τόσο πολύ που του κοπήκανε μονομιάς τα δάκρυα και τις γυναίκες τις έπιασε πανικός και βγήκανε στο δρόμο και κρυφομιλούσανε φοβισμένες με τις γειτόνισσες.

Ο μικρός στρώθηκε κάποτε στη δουλειά θέλοντας και μη. Βοηθούσε όλη μέρα τον πατέρα στο μαγαζί ή έτρεχε στα ψώνια και στα θελήματα από τη μίαν άκρη της Πόλης στην άλλη, φορτωμένος ζεμπιλια και μπόγους. Το βράδυ, σαν έκλεινε το μαγαζί, καθότανε με τις ώρες στο φως του κεριού, να μετρά τις εισπράξεις της ημέρας και να κρατά τα κατάστιχα. Γυρνούσε σπίτι του, αργά τη νύχτα, βουτηγμένος στη λάσπη, κατάκοπος, ζαλισμένος, μην ακούοντας ποτέ έναν καλό λόγο από κανέναν. Μονάχα γκρίνιες, καβγάδες, κλαψιαρίσματα και το μουγκρητό του πατέρα, που τον κυνηγούσε παντού.

Αυτή η κατάσταση βάσταξε μερικούς μήνες. Ο Δαμιανός, παρά την κούρασή του και παρά τις φωνές, που δεν τον άφηναν ούτε μια μέρα να ηρεμήσει, δεν εννοούσε να το βάλει κάτω. Στριφογύριζε συνεχώς τα μεγάλα σχέδιά του στο κεφάλι του και πάσχιζε να κλέψει καμιάν ώρα από τη δουλειά ή τον ύπνο για να την αφιερώσει στα αγαπημένα του «γράμματα». Είχε φτιάξει κρυψώνες στις πιο απόμερες γωνιές του σπιτιού, του μαγαζιού για να χώνει τις φυλλάδες του και τις ξέθαβε και τις μελετούσε σαν ήτανε μόνος. Άλλοτε πάλι κατόρθωνε να το σκάσει στις ακτές του Τοπχανά ή του Ντολμά-Μπαξέ, ξαπλωνότανε σε κανένα έρημο κήπο και διάβαζε ή ονειροπολούσε, κοιτάζοντας τα νερά του Βοσπόρου. Τον έπιανε τότες ένα βαρύ παράπονο κι έκλαιγε μοναχός του με το πρόσωπο χωμένο στα χορτάρια. Ο γέρο-Φραντζής, σαν τον τσάκωνε να διαβάσει, τον έδερνε και του έσκιζε τα βιβλία, φωνάζοντάς τον τεμπέλη, χασομέρη και παράσιτο. Οι γυναίκες παρακολουθούσαν τις σκηνές από μακριά, χωρίς να μιλούν, μα, σαν ξεθύμαινε ο γέρος, μάλωναν κι αυτές το αγόρι με τη σειρά τους:

— Γιατί μωρέ πεισματάρικο, δεν κάνεις το θέλημα του αφέντη σου, να ησυχάσει κι αυτός, να ησυχάσουμε κι εμείς από τα νεύρα του και τις φωνάρες του, που πάει να μας ξεμυαλίσει; Γιατί, μωρέ μυξιάρικο, δε λυπάσαι τη μάνα σου και τις αδερφές σου;

— Θέλω γράμματα! αποκρινότανε κλαίγοντας το παιδί.

Γ. Θεοτοκάς, *Αργώ*

Βοηθητικό Λεξιλόγιο:

***τρίτη τάξη του ελληνικού:** αντίστοιχη τάξη με τη σημερινή Α' Γυμνασίου.

***Παπασίδερος:** ο ιερέας Ισίδωρος Φραντζής, θείος του Δαμιανού.

***ντοβλέτι:** (λ. τουρκ.) κυβέρνηση, κράτος.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποια είναι η σχέση του Δαμιανού με τα γράμματα και ποιες πράξεις του, το αποδεικνύουν;

(5 μονάδες)

2. Ποια η συμπεριφορά του πατέρα απέναντι στον Δαμιανό; Πώς κρίνετε αυτή την συμπεριφορά;

(5 μονάδες)

3. Να σχολιάσετε την υπογραμμισμένη φράση του κειμένου «Το γένος δεν έχει ανάγκη από πολλά γράμματα, αποκρίθηκε απότομα και ξερά ο γέρο-Φραντζής, το γένος έχει ανάγκη από παράδες. Με τους παράδες θα αρματώσουμε καράβια και θα κάνουμε στρατό και θα ξαναπάρουμε την Πόλη και την Αγιά-Σοφιά, να γίνει το θέλημα του Θεού» δικαιολογώντας την άποψή σας.

(5 μονάδες)

4. Να δώσετε ένα δικό σας τέλος στην ιστορία του Δαμιανού, σε πέντε γραμμές.

(5 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

(40 μονάδες)

Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.

1. Να γράψετε ένα (1) συνώνυμο για κάθε μία από τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

καταπληκτική =-----

αφέντης =-----

τρόμαξε =-----

κατάκοπος =-----

έρημο =-----

(2,5 μονάδες)

2. Να γράψετε ένα (1) αντίθετο για κάθε μία από τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

ικανές ≠-----

αργά ≠-----

χώνει ≠-----

τεμπέλη ≠-----

λυπάσαι ≠-----

(2,5 μονάδες)

3. Να τοποθετήσετε τα πιο κάτω ρήματα στους πιο κάτω χρόνους στο ίδιο πρόσωπο, αριθμό και φωνή.

Ενεστώτας	πίνουν	
Παρατατικός		
Μέλλοντας Στιγμιαίος		
Αόριστος		
Παρακείμενος		έχει εκφράσει

(4 μονάδες)

4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις, βάζοντας το ρήμα της παρένθεσης στον χρόνο που ορίζεται σε κάθε περίπτωση, στο σωστό πρόσωπο, αριθμό και φωνή.

- α) Οι ώρες ..... (φαίνομαι, παρατατικός) ατέλειωτες.
 β) Σε λίγη ώρα ..... (ταξιδεύω, μέλλοντας εξακολουθητικός).
 γ) Τον ..... (βλέπω, αόριστος, α' πληθυντικού) ανήσυχο και τρομαγμένο.
 δ) Οι Τούρκοι ..... (εισβάλλω, αόριστος) στο νησί μας παράνομα.
 ε) Όπως λέει ..... (διαβάζω, παρακείμενος) πολλά βιβλία.
 στ) Τη μέρα εκείνη ..... (ανακοινώνομαι, υπερσυντέλικος) τα αποτελέσματα.
 ζ) Ο αδελφός μου, κάθε χρόνο ..... (καταβάλλω, παρατατικός) μεγάλη προσπάθεια για να περάσει τις εξετάσεις.

(7 μονάδες)

5. Να βάλετε τα επίθετα που είναι στην παρένθεση στο κατάλληλο μονολεκτικό παραθετικό.

- α) Το παράπτωμα σου είναι ..... (βαρύς) από το δικό μου.
 β) Η μητέρα μου είναι ..... (επιεικής) από τον πατέρα μου.
 γ) Τα χρήματα που έδωσαν στους φτωχούς ήταν..... (λίγος, υπερθετικός βαθμός).

δ) Ο αδελφός μου είναι ..... (καλός, υπερθετικός βαθμός) μαθητής.

ε) Δουλεύεις ..... (πολύς) ώρες από μένα.

στ) Η συμπεριφορά του Γιώργου στην τάξη είναι η ..... (κακή).

(6 μονάδες)

6. Να τρέψετε τις πιο κάτω προτάσεις στον αντίθετο αριθμό.

α) Οι ειδικοί φοβούνται πως θα δημιουργηθούν μεγάλα προβλήματα.

β) Η δασκάλα παινεύει τον μαθητή για την καλή του πράξη.

γ) Οι διεθνείς αερολιμένες παρέμειναν κλειστοί μέχρι να λιώσουν τα χιόνια.

(3 μονάδες)

7. Να μεταφέρετε τις πιο κάτω προτάσεις από την ενεργητική σύνταξη στην παθητική και αντίστροφα. Προσοχή στον χρόνο του ρήματος!

α) Ο γείτονας έχει παρασυρθεί από ένα αυτοκίνητο.

β) Το κάστρο καταλήφθηκε από τους κατακτητές.

γ) Ο παππούς βάζει τους τοίχους με τη βούρτσα.

δ) Η υπηρεσία δεν του έδωσε διαβατήριο.

(6 μονάδες)

8. Να συμπληρώσετε τα πιο κάτω κενά με τον κατάλληλο τύπο του επιθέτου, που βρίσκεται στην παρένθεση.

- α) Τα κράτη πρέπει να σέβονται τις ..... (διεθνής) συμφωνίες.
- β) Είχε όλα τα γνωρίσματα του συνετού και ..... (επιεικής) ανθρώπου.
- γ) Τη νύκτα έπεσε ..... (πολύς) βροχή και πλημμύρισαν οι δρόμοι.
- δ) Το ..... (συνεχής) ωράριο την έχει κουράσει.
- ε) Ξαφνικά έπεσε σε ..... (βαθύς) συλλογή.
- στ) Ο Μυριβήλης έγραψε το .....(βυσσινής) βιβλίο.
- ζ) Οι ..... (αφανής) ήρωες πρέπει να τιμώνται με κάθε τιμή.
- η) Ο ρόλος του ήταν να καταφέρει να ικανοποιήσει όλα τα ..... (ευαγής) ιδρύματα της επαρχίας του.

(4 μονάδες)

9. Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο των υπογραμμισμένων όρων των πιο κάτω προτάσεων (Υποκείμενο, Κατηγορούμενο, Άμεσο Αντικείμενο, Έμμεσο Αντικείμενο).

α) Οι μαθητές έδωσαν στη δασκάλα τους λουλούδια.

.....

β) Οι μυροφόρες άλειψαν τον Χριστό μύρα.

.....

γ) Ο Σωκράτης είναι φιλόσοφος.

.....

δ) Φόρτωσα το κάρο με ξύλα.

.....

ε) Οι ειδήσεις παρουσιάζονται από τους δημοσιογράφους.

.....

(2,5 μονάδες)

10. Να συμπληρώσετε τα κενά των πιο κάτω προτάσεων δημιουργώντας σύνθετες λέξεις με τα συνθετικά μέρη που βρίσκονται στις παρενθέσεις.

α) Το περιβάλλον στα ..... (άνθη + πουλώ) είναι ευχάριστο.

β) Το ..... (ζάχαρη + πλάθω) στη γειτονιά μου φτιάχνει υπέροχα γλυκά.

γ) Άρχισαν τα ..... (πρώτος + βροχή).

δ) Το παγκόσμιο .....(πρώτο + άθλημα) στίβου πραγματοποιείται κάθε δυο χρόνια.

ε) Η γιαγιά πηγαίνει για ψώνια στο ..... (πάντα + πουλώ) της γειτονιάς.

(2, 5 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΤΖΙΑΠΟΥΡΑ

